

Tlačová správa
Luxemburg 16. júna 2020

Na optimalizáciu dopravy v Európe je potrebné urýchliť cezhraničné megaprojekty, konštatujú audítori EÚ

Kľúčové cezhraničné dopravné megaprojekty v EÚ napredujú pomalšie, ako sa očakávalo. Podľa novej správy Európskeho dvora audítorov (EDA) je nepravdepodobné, že šesť z ôsmich kontrolovaných infraštruktúr v hodnote niekoľkých miliárd eur spolu s prístupovými traťami bude sprevádzkovaných v plnej kapacite do roku 2030, ako sa pôvodne plánovalo. Tým sa ešte viac oddiali dokončenie základnej transeurópskej dopravnej siete (TEN-T).

V roku 2013 sa členské štáty EÚ dohodli vybudovať do roku 2030 základnú sieť TEN-T. Kľúčovým prvkom siete sú cezhraničné dopravné projekty, ktorých cieľom je zlepšiť prepojenia medzi vnútroštátnymi sieťami pozdĺž európskych koridorov.

Audítori skúmali, či bola výstavba rozsiahlych projektov diaľnic, železníc a vodných ciest s cezhraničným dosahom na základnú dopravnú sieť EÚ dobre naplánovaná a efektívne realizovaná. Skontrolovali osem megaprojektov financovaných EÚ v celkovej hodnote 54 mld. EUR (vrátane 7,5 mld. EUR z EÚ), prepájajúcich dopravné siete 13 členských štátov: Rakúska, Belgicka, pobaltských štátov, Dánska, Francúzska, Fínska, Nemecka, Talianska, Poľska, Rumunská a Španielska.

Výstavba všetkých skúmaných megaprojektov bola výrazne oneskorená (priemerné oneskorenie v dĺžke 11 rokov), čo ohrozilo účinné fungovanie piatich z deviatich nadnárodných koridorov. Hlavným dôvodom týchto nedostatočných výsledkov bola spravidla zlá koordinácia projektov medzi krajinami. Členské štáty majú vlastné investičné priority a postupy plánovania a nie vždy podporujú cezhraničné projekty alebo investície do nadnárodných koridorov v rovnakej miere. Realizácia projektov tiež niekedy postupuje na každej strane hranice rôznym tempom. Komisia zatiaľ nevyužila svoje obmedzené právne nástroje, aby v členských štátoch, ktorým sa nedarí držať krok, presadila priority dohodnuté na úrovni EÚ.

„Včasné vybudovanie koridorov základnej siete TEN-T je rozhodujúce pre splnenie politických cieľov EÚ, podporuje rast a pracovné miesta a boj proti zmene klímy,“ uviedol Oskar Herics, člen EDA zodpovedný za túto správu. „Je potrebné zvýšiť úsilie, aby sa urýchlilo dokončenie mnohých

Účelom tejto tlačovej správy je prezentovať hlavné body osobitnej správy Európskeho dvora audítorov. Úplné znenie správy je uverejnené na webovom sídle eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

hlavných dopravných megaprojektov EÚ, pretože tieto projekty majú zásadný význam pre lepšiu prepojenosť v rámci Európy a tiež aby sa včas prejavili účinky siete.”

Náklady týchto ôsmich megaprojektov sa postupne zvýšili o viac než 17 mld. EUR (47 %), často v dôsledku zmien v koncepcii a rozsahu, ako aj v dôsledku neefektívnej realizácie. Najväčší nárast bol zaznamenaný v projekte prieplyvu Seine Nord Europe (časti spojenia medzi riekami Seina a Šelda), ktorého náklady sa takmer strojnásobili. V Rumunsku zas audítori zistili, že jeden nový úsek diaľnice A1 sa nevyužíva a dva úseky boli nesprávne prepojené. Výsledkom je neúčinné využitie a plytvanie peňazí.

Audítori tiež zistili nedostatky v analýzach členských štátov, ktoré sa týkajú nákladov a prínosov týchto investícií v hodnote niekoľkých miliárd eur: prognózy objemu dopravy boli možno príliš optimistické a niektoré projekty nemusia byť ekonomicky udržateľné. Týka sa to najmä trate Rail Baltica a železničného úseku v rámci pevného spojenia cez úžinu Fehmarn Belt, kde sa dá očakávať príliš malý počet cestujúcich. Audítori tiež zaznamenali, že Komisia pred pridelením finančných prostriedkov EÚ nezávisle neposúdila stavebné špecifikácie na základe možných tokov osobnej a nákladnej prepravy.

Dohľad Komisie nad dokončením siete členskými štátmi sa vykonáva na diaľku a je potrebné ho posilniť. Komisia nemá osobitný útvar, ktorý by členským štátom poskytoval odbornú podporu pri riadení takto rozsiahlych projektov a chýba jej prehľad o dosiahnutom pokroku. Napriek tomu Komisia nedávno pristúpila k bližšiemu a účinnejšiemu dohľadu a monitorovaniu pokroku, keď definovala výstupy projektov vo „vykonávacích rozhodnutiach“.

Poznámky pre redaktorov

Výstavba základnej transeurópskej dopravnej siete prostredníctvom koridorov základnej siete je upravená nariadením Európskeho parlamentu a Rady č. 1315/2013. Komisia zodpovedá za zabezpečenie toho, aby členské štáty dokončili základnú dopravnú sieť do roku 2030 a členské štáty nesú zodpovednosť za realizáciu konkrétnych projektov. Zatiaľ boli na osem megaprojektov pridelené finančné prostriedky EÚ vo výške okolo 7,5 mld. EUR a Komisia doteraz vyplatila 3,4 mld. EUR. Pre oneskorenia bola určitá časť pôvodne pridelených prostriedkov stiahnutá (1,4 mld. EUR v prípade 17 kontrolovaných úsekov). V štúdii Komisie sa uvádza, že v prípade nedokončenia siete by to pre hospodárstvo EÚ znamenalo stratu vo výške 1,8 % a 10 miliónov osoborokov práce.

Každý z ôsmich skúmaných megaprojektov – štyri železnice (Rail Baltica, Lyon – Turín, Brennerský úpätný tunel a Basque Y), jedna vodná cesta (Seina a Šelda), jedna diaľnica (A1 v Rumunsku) a dve multimodálne prepojenia (cesta/železničné spojenie cez úžinu Fehmarn Belt a železničné spojenie E59 k prístavom v Poľsku) – stojí vyše 1 mld. EUR a očakáva sa, že bude mať značné sociálno-ekonomické prínosy.

Osobitná správa č. 10/2020 Dopravné infraštruktúry EÚ: potreba rýchlejšej realizácie megaprojektov, aby sa včas prejavili účinky siete je k dispozícii na webovom sídle EDA (eca.europa.eu) v 23 jazykoch EÚ spolu s viacjazyčnými audio nosičmi podcastového typu k týmto ôsmim megaprojektom. EDA v minulosti vydal niekoľko ďalších osobitných správ týkajúcich sa dopravy EÚ (pozri [portál Publikácie](#)).

Kontakt pre médiá v súvislosti s touto správou: Damijan Fišer

E-mail: damijan.fiser@eca.europa.eu Tel.: (+352) 4398 45 510 / mobil: (+352) 621 55 22 24

Opatrenia prijaté EDA v súvislosti s pandémiou ochorenia COVID-19

Európsky dvor audítorov (EDA) podnikol potrebné kroky na to, aby bol i počas pandémie ochorenia COVID-19 naďalej schopný poskytovať účinnú verejnú audítorskú službu v EÚ a včas predkladať audítorské správy, stanoviská a podkladové dokumenty k auditu do takej miery, v akej je to v týchto náročných časoch možné. Súčasne by sme radi vyjadrili vďaku všetkým, ktorí svojou prácou zachraňujú životy a bojujú proti pandémii v Luxembursku, EÚ a na celom svete. Sme tiež odhodlaní podporovať politiku luxemburskej vlády v oblasti ochrany verejného zdravia. Zmierňujeme účinky pretrvávajúcej zdravotnej krízy na našich zamestnancov a prijali sme preventívne opatrenia, aby sme v najväčšej možnej miere obmedzili riziko pre nich a ich rodiny.